

Samlenotat

Udlændinge- og Integrationsministeriet

Samlenotat

vedrørende de sager under Udlændinge- og Integrationsministeriets ressort,
der behandles på indenrigsdelen af rådsmødet (retlige og indre anliggender)
den 8. december 2022

22. november 2022

Udlændinge- og
Integrationsministeriet

Internationalt Udlændingesamarbejde
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Tel. 6198 4000
Mail uim@uim.dk
Web www.uim.dk

CVR-nr. 36977191

Sags nr. 2019 - 13090
Akt-id 2146220

Dagsorden

Side

Fuld anvendelse af Schengenreglerne i Bulgarien, Rumænien og Kroatien

s. 3

a) Bulgarien og Rumænien

KOM dokument foreligger ikke

= Vedtagelse

b) Kroatien

KOM dokument foreligger ikke

= Vedtagelse

Schengenområdets generelle tilstand ("Schengen-Rådet")

s. 10

- a) Schengenbarometer
- b) Schengen-Rådet cyklus
- c) Den interne sikkerhed: Bekæmpelse af migrantsmugling
- d) Interoperabilitet

KOM dokument foreligger ikke

= Status

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om håndtering af tilfælde af instrumentalisering på migrations- og asylområdet s. 13

KOM (2021) 890

= Delvis generel indstilling

Asylprocedureforordning s. 19

Om ændret forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om en fælles procedure for international beskyttelse i EU og om ophævelse af direktiv 2013/32/EU

KOM (2020) 611

=Delvis generel indstilling

Ruslands aggression mod Ukraine s. 23

- a) Status på fordrevne ukrainere i EU
- b) Dialog om den interne sikkerhed

KOM dokument foreligger ikke

= Udveksling af synspunkter

Den eksterne dimension af migration og situationen langs de centrale migrationsruter s. 27

KOM dokument foreligger ikke

= Udveksling af synspunkter

Asyl og migration s. 32

KOM dokument foreligger ikke

= Status

Fuld anvendelse af Schengenreglerne i Bulgarien, Rumænien og Kroatien

a) Bulgarien og Rumænien

KOM dokument foreligger ikke

= Vedtagelse

b) Kroatien

KOM dokument foreligger ikke

= Vedtagelse

Revideret notat

1. Resumé

På rådsmødet forventer det tjekkiske formandskab vedtagelse af forslag til rådsafgørelser om fuld anvendelse af Schengenreglerne i Bulgarien, Rumænien og Kroatien. Det vil medføre ophævelse af grænsekontrol ved landenes indre Schengengrænser og give landene mulighed for at udstede Schengenvisa. Det er ved de relevante Schengen-evalueringsprocedurer bekræftet – senest i 2022 – at Bulgarien, Rumænien og Kroatien opfylder de nødvendige betingelser for fuld anvendelse af Schengenreglerne. For Bulgarien og Rumænien er Schengenevalueringerne afsluttet i 2011. Frivillige evalueringer af Bulgarien og Rumænien har i oktober 2022 bekræftet, at Bulgarien og Rumænien lever op til Schengenreglerne. Enkelte lande har hidtil kædet en rådsafgørelse om fuld anvendelse af Schengenreglerne i Bulgarien og Rumænien sammen med fremskridt i forhold til retssikkerhed og korruptionsbekæmpelse. Der har ikke tidligere været tegn på ændringer i disse landes holdning. For Kroatien er Schengenevalueringerne afsluttet i 2021. Folketinget gav i juni 2022 mandat til, at Danmark kan tilslutte sig fuld anvendelse af Schengenreglerne i Bulgarien, Rumænien og Kroatien. Nærhedsprincippet vurderes at være overholdt. Rådsafgørelser om fuld anvendelse af Schengenreglerne i Bulgarien, Rumænien og Kroatien vurderes at nødvendiggøre enkelte ændringer i udlændingeloven. Sagen vurderes i øvrigt ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser, og sagen giver i øvrigt ikke anledning til at redegøre nærmere for dansk ret. Sagen vurderes ikke at have statsfinansielle, samfunds- eller erhvervsøkonomiske konsekvenser. Regeringen anerkender i overensstemmelse med de relevante rådskonklusioner, at Bulgarien, Rumænien og Kroatien opfylder de krav, der følger af Schengenreglerne, og at der derfor er grundlag for, at Rådet træffer afgørelser om fuld anvendelse af Schengenreglerne. Regeringen noterer, at de frivillige evalueringer af Bulgarien og Rumænien, der fra dansk side har været lagt stor vægt på, er gennemført med positivt resultat. Regeringen forventer at kunne støtte fuld anvendelse af Schengenreglerne i Bulgarien, Rumænien og Kroatien.

2. Baggrund

På rådsmødet forventer det tjekkiske formandskab vedtagelse af forslag til rådsafgørelser om fuld anvendelse af Schengenreglerne i Bulgarien, Rumænien og Kroatien. Det vil bl.a. medføre ophævelse af kontrollen ved landenes indre grænser inden for Schengenområdet.

Bulgarien og Rumænien

Bulgarien og Rumænien indtrådte i EU den 1. januar 2007. Schengenreglerne anses i forbindelse med forhandlingerne om optagelse af nye medlemsstater som gældende regler, der skal accepteres fuldt ud af alle stater, der søger om optagelse. Det følger imidlertid af tiltrædelsesakten for Bulgarien og Rumænien, at Rådet afgør, hvornår den fulde anvendelse af Schengenreglerne, herunder ophævelse af den indre grænsekontrol i forhold til de to medlemsstater, finder anvendelse. Denne afgørelse kan først træffes, når det i overensstemmelse med de relevante Schengen-evalueringsprocedurer er sikret, at Bulgarien og Rumænien fuldt ud lever op til Schengenreglerne. Afgørelse om fuld anvendelse af Schengenreglerne træffes i henhold til tiltrædelsesakten for Bulgarien og Rumænien efter høring af Europa-Parlamentet med enstemmighed i Rådet blandt de medlemmer, hvor Schengenreglerne allerede finder fuld anvendelse. Der er fra 2009 til 2011 gennemført de relevante Schengenevalueringer af Bulgarien og Rumænien. På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 9.-10. juni 2011 vedtog Rådet konklusioner om afslutning af evalueringen af Bulgariens og Rumæniens gennemførelse af Schengenreglerne. Det fremgår af rådskonklusionerne, at betingelserne for, at Rådet efter tiltrædelsesakten for Bulgariens og Rumæniens optagelse i EU kan træffe afgørelse om at ophæve den indre grænsekontrol mellem Bulgarien og Rumænien og de øvrige Schengenlande, er opfyldt.

Folketinget gav den 19. september 2011 mandat til, at Danmark kan tilslutte sig en ophævelse af grænsekontrollen mellem Bulgarien og Rumænien og de øvrige Schengenlande.

Der har trods flere forsøg siden 2011 ikke været enstemmighed i Rådet om ophævelse af den indre grænsekontrol i forhold til de to lande. Det skyldes bl.a., at enkelte medlemsstater har kædet beslutningen herom sammen med rapporterne under Mekanismen for Samarbejde og Kontrol (CVM-mekanismen), hvor Kommissionen evaluerer Bulgarien og Rumænien i forhold til bl.a. retssikkerhed og korruptionsbekæmpelse. CVM-rapporterne blev indført ved Rumæniens og Bulgariens tiltrædelse for at bistå landene med at afhjælpe visse mangler med hensyn til retsreform og bekæmpelsen af korruption og for at føre tilsyn med fremskridt på disse områder på basis af periodiske rapporter.

Rådet har i 2022 vedtaget en ny forordning for den såkaldte Schengenevaluering- og overvågningsmekanisme (SEMM). SEMM-forordningen regulerer bl.a. førstegangsevalueringer af lande før fuld anvendelse af Schengenreglerne, herunder ophævelse af indre grænsekontrol. Bulgarien og Rumænien

har ved forhandlingerne modsat sig indførelse af mulighed for nye evalueringer af lande, hvor førstegangsevalueringer er afsluttet, før Rådet har truffet afgørelse om fuld anvendelse af Schengenreglerne. Bulgarien og Rumænien afgav dog i marts 2022 i forbindelse med forhandlingerne om den nye SEMM-forordning en erklæring, hvor de på frivillig basis erklærede sig villige til at gennemføre nye evalueringer, såfremt Rådet gav ”betragtelige garantier” om en rådsafgørelse om fuld anvendelse af Schengenreglerne i Bulgarien og Rumænien.

Kommissionen har i oktober 2022 på baggrund af erklæringen fra marts 2022 gennemført frivillige evalueringer af Bulgarien og Rumænien med deltagelse af eksperter fra en række medlemsstater (herunder en ekspert fra Danmark). Efter bl.a. dansk ønske har de frivillige evalueringer haft et bredt sigte på tværs af Schengenreglerne, herunder forvaltning af ydre grænser, tilbagesendelse og myndighedernes funktionsmåde (herunder tiltag mod korruption) i relation til anvendelse af Schengenreglerne. De frivillige evalueringer har bekræftet, at Bulgarien og Rumænien lever op til Schengenreglerne.

Kroatien

Kroatien blev medlem af EU i 2013. Som for Bulgarien og Rumænien har Schengenreglerne for Kroatien været gældende regler, som Kroatien har accepteret fuldt ud ved sin tiltrædelse. Det følger dog også af tiltrædelsesakten for Kroatien fra 2011, at fuld anvendelse af Schengenreglerne, herunder ophævelse af grænsekontrol ved de indre grænser, først finder anvendelse i Kroatien, når Rådet har truffet afgørelse herom, efter at det i overensstemmelse med de relevante Schengenevalueringsprocedurer er blevet sikret, at Kroatien fuldt ud lever op til Schengenreglerne. Afgørelsen om fuld anvendelse af Schengenreglerne træffes som for Bulgarien og Rumænien efter høring af Europa-Parlamentet med enstemmighed i Rådet blandt de medlemmer, hvor Schengenreglerne allerede finder fuld anvendelse.

Schengenevalueringerne af Kroatien fandt sted mellem juni 2016 og maj 2019. Evalueringerne resulterede i en række evalueringsrapporter, som Kommissionen vedtog i løbet af samme periode. I en officiel meddelelse fra oktober 2019 konkluderede Kommissionen på baggrund af Kroatiens opfølgning på evalueringsrapporterne, at Kroatien har truffet de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at de nødvendige betingelser for anvendelse af alle relevante dele af Schengenreglerne er opfyldt.

Den 22. september 2020 vedtog Rådet en ny henstilling vedr. mangler, der blev fundet ved den seneste evaluering i maj 2019. Den 25. september 2020 fremlagde Kroatien en ny handleplan for at adressere manglerne identificeret ved 2019-evalueringsbesøgene, herunder henstillinger vedr. implementering af henstillinger fra tidligere evalueringsbesøg i 2016 og 2017. Kommissionen gennemførte i november 2020 et såkaldt målrettet verifikationsbesøg for at

verificere opfyldelsen af handleplanen. Kommissionen har efterfølgende formelt lukket den sidste udestående handleplan på området for de ydre grænser den 2. februar 2021.

En række civilsamfundsorganisationer har anklaget Kroatien for at gennemføre ulovlige afvisninger ved landets grænser. Overholdelse af Den Europæiske Unions Charter om grundlæggende rettigheder og internationale forpligtelser vedrørende adgang til international beskyttelse, navnlig princippet om *non-refoulement*, udgør et integreret element i Schengenreglerne om forvaltningen af de ydre grænser, som er blevet evalueret under de relevante Schengenevalueringsprocedurer.

Rådet vedtog på baggrund af Schengenevalueringerne af Kroatien d. 9. december 2021 rådskonklusioner, som konkluderede, at Kroatien har opfyldt de nødvendige betingelser for fuld anvendelse af Schengenreglerne. Rådet konkluderede derfor, at forudsætningerne er opfyldt for, at Rådet kan træffe afgørelse om den fulde anvendelse af Schengenreglerne, som giver mulighed for ophævelse af kontrollen ved de indre grænser.

Forhandlingsmandat fra juni 2022

Folketinget gav den 21. juni 2022 mandat til, at Danmark kan støtte fuld anvendelse af Schengenreglerne i Bulgarien, Rumænien og Kroatien, herunder ophævelse af kontrollen ved de indre grænser.

Der blev i den forbindelse fsva. Bulgarien og Rumænien lagt stor vægt på nye frivillige evalueringer, der efterfølgende er gennemført i oktober 2022.

3. Formål og indhold

I henhold til tiltrædelsesakten for Rumænien og Bulgarien og tiltrædelsesakten for Kroatien finder langt størsteparten af Schengenreglerne anvendelse i landene fra tiltrædelsesdatoen. Undtaget herfra er reglerne i afsnit III i EU-kodeks for personers grænsepassage (Schengengrænsekodeks). Undtaget herfra er endvidere EU's visumregler i form af det såkaldte visumkodeks og fuld adgang til visuminformationssystemet (VIS). Bulgarien, Rumænien og Kroatien har derfor for nuværende ikke mulighed for at udstede Schengenvisa. Bulgarien og Rumænien har i 2021 fået læseadgang til VIS. Kroatien ventes at få læseadgang, hvis der ikke forinden træffes afgørelse om fuld anvendelse af Schengenreglerne. Læseadgangen til VIS skal bl.a. facilitere landenes anvendelse af EU's nye Ind- og Udrejsesystem (EES) og andre større IT-systemer på EU-niveau.

Ved en rådsafgørelse om fuld anvendelse af Schengenreglerne vil bestemmelserne om fravær af grænsekontrol og visum fremover finde anvendelse i Bulgarien, Rumænien og Kroatien.

Kommissionen har over flere år løbende advokeret for fuld anvendelse af Schengenreglerne i Bulgarien, Rumænien og Kroatien. Bl.a. argumenterede

Kommissionen i juni 2021 i sin såkaldte Schengenstrategi for, at det er ”på høje tid” at følge op på landenes positive evalueringer og opfordrede derfor Rådet til at tage de nødvendige skridt for, at Bulgarien, Rumænien og Kroatien kan blive indlemmet i området uden kontrol ved medlemsstaternes indre grænser. Kommissionen fremførte i den forbindelse, at ”Disse medlemsstater gennemfører på effektiv vis de fleste af Schengenreglerne, men de nyder ikke de fulde fordele, der følger med det at være del af Schengenområdet, og det skal der rettes op på. Deres tiltrædelse af Schengenområdet er ikke blot disse landes berettigede forventning og retlige forpligtelse. Kommissionen er også overbevist om, at det, hvis alle tre lande tiltræder Schengen fuldt ud, vil øge sikkerheden i EU som helhed, da disse lande således vil være i stand til at gøre fuld brug af de tilgængelige værktøjer såsom dem, der er knyttet til visuminformationssystemet og interoperabilitet. Deres tiltrædelse er også altafgørende for en øget gensidig tillid i Schengenområdet.”

Kommissionen gentog i sin første såkaldte Schengenstatusrapport fra maj 2022 sin opfordring til en rådsafgørelse om fuld anvendelse af Schengenreglerne i Bulgarien, Rumænien og Kroatien. Der har ikke hidtil været tegn på ændret holdning hos de enkelte medlemsstater, som har kædet rådsafgørelser herom for Bulgarien og Rumænien sammen med de såkaldte CVM-rapporter.

Senest har Kommissionen i en meddelelse af 16. november 2022 understreget sin opfordring til snarlige rådsafgørelser om fuld anvendelse af Schengenreglerne i Bulgarien, Rumænien og Kroatien. Fsva. Bulgarien og Rumænien fremhæver Kommissionen, at den frivillige evaluering gennemført i oktober 2022 har bekræftet, at landene lever op til Schengenreglerne. Fsva. Kroatien fremhæver Kommissionen Kroatiens bestræbelser for at sikre, at forvaltningen af landets ydre grænser sker i overensstemmelse med grundlæggende rettigheder. Bl.a. betoner Kommissionen, at Kroatien som det første medlemsstat har etableret en uafhængig overvågningsmekanisme med fokus på overholdelse af grundlæggende rettigheder.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har i 2011 afgivet en positiv udtalelse om udkast til rådsafgørelse om fuld anvendelse af Schengenreglerne i Bulgarien og Rumænien.

Europa-Parlamentet har senest d. 18. oktober 2022 bekræftet sin position og opfordret til en rådsafgørelse om fuld anvendelse af Schengenreglerne i Bulgarien og Rumænien inden udgangen af 2022 mhp. ophævelse af den indre grænsekontrol ved landene tidligt i 2023.

Europa-Parlamentet har d. 10. november 2022 afgivet en positiv udtalelse om fuld anvendelse af Schengenreglerne i Kroatien.

5. Nærhedsprincippet

Nærhedsprincippet vurderes at være overholdt.

6. Gældende dansk ret

Det fremgår af udlændingelovens § 2 a, stk. 2, at et Schengenland forstås som et land, der er tilsluttet Schengenkonventionen. Bulgarien, Cypern, Kroatien og Rumænien anses dog ikke for Schengenlande i forhold til en række bestemmelser i udlændingeloven vedr. indrejse mv.

Sagen giver i øvrigt ikke anledning til at redegøre nærmere for dansk ret.

7. Konsekvenser

Rådsafgørelser om fuld anvendelse af Schengenreglerne i Bulgarien, Rumænien og Kroatien vurderes at medføre ændringer i udlændingelovens § 2 a, stk. 2, således at Bulgarien, Kroatien og Rumænien fremover vil forstås som Schengenlande i forhold til reglerne om indrejse mv.

Sagen vurderes ikke i øvrigt at have lovgivningsmæssige konsekvenser. Sagen vurderes ikke at have statsfinansielle, samfunds- eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

8. Høring

Sagen har været forelagt Specialudvalget for asyl- og indvandrings samarbejde (SPAIS) den 17. november 2022.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det er forventningen, at langt størsteparten af medlemsstaterne vil støtte den fulde anvendelse af Schengenreglerne i Bulgarien, Rumænien og Kroatien. Det kan ikke udelukkes, at enkelte medlemsstater fortsat vil kæde rådsafgørelser for Bulgarien og Rumænien sammen med CVM-mekanismen.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen anerkender i overensstemmelse med de relevante rådskonklusioner, at Bulgarien, Rumænien og Kroatien opfylder de krav, der følger af Schengenreglerne, og at der derfor er grundlag for, at Rådet træffer beslutning om fuld anvendelse af Schengenreglerne.

Regeringen noterer, at de frivillige evalueringer af Bulgarien og Rumænien, som der fra dansk side har været lagt stor vægt på, er gennemført med positivt resultat. På baggrund af forhandlingsmandat fra juni 2022 forventer regeringen at kunne støtte fuld anvendelse af Schengenreglerne i Bulgarien, Rumænien og Kroatien.

Fra regeringens side finder man det generelt vigtigt, at Bulgarien og Rumænien efterlever deres forpligtelser inden for Mekanismen for Samarbejde og Kontrol (CVM).

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Spørgsmålet om den fulde anvendelse af Schengenreglerne for Bulgarien, Rumænien og Kroatien har været forelagt Folketingets Europaudvalg d. 21. juni 2022 til forhandlingsoplæg.

Spørgsmålet fsva. Bulgarien og Rumænien har endvidere tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg fra 2011-2015, herunder den 19. september 2011 til forhandlingsoplæg og den 2. oktober 2015 i forbindelse med rådsmøde d. 6. oktober 2015, hvor punktet blev taget af dagsordenen.

Folketingets Europaudvalg er d. 2. december 2021 orienteret om udkastet til rådskonklusionerne om opfyldelse af de nødvendige betingelser om den fulde anvendelse af Schengenreglerne i Kroatien, som blev vedtaget på rådsmødet (retlige og indre anliggender) d. 9. december 2021.

Schengenområdet generelle tilstand ("Schengen-Rådet")

- a) Schengenbarometer
- b) Schengen-Rådet cyklus
- c) Den interne sikkerhed: Bekæmpelse af migrantsmugling
- d) Interoperabilitet

KOM dokument foreligger ikke

= Status

Nyt notat

1. Resumé

Det tjekkiske formandskab har lagt op til en fornyet drøftelse af Schengenrådets generelle tilstand i forlængelse af tilsvarende drøftelser under det seneste rådsmøde i oktober. Der forventes op til rådsmødet fremsendt et drøftelsesdokument om Schengenrådets generelle tilstand med data på centrale områder og spørgsmål til at styre drøftelserne. Formandskabet forventes desuden at fremsende en bruttoliste over medlemsstaternes prioriteter, som skal sætte rammerne for Kommissionens arbejde under den såkaldte Schengencyklus. Der forventes endvidere et kort punkt om medlemsstaternes status på gennemførelse af interoperabilitet gennem bl.a. implementering af en række større fælles EU it-systemer. Fra dansk side støttes målsætningen om mere politisk styring af Schengenområdet gennem drøftelser i Schengen-Rådet. Nærværende dagsordenspunkt rejser ikke spørgsmål i forhold til nærhedsprincippet, retsforbeholdet, gældende dansk ret eller lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

2. Baggrund

Under det franske formandskab blev der oprettet et såkaldt Schengen-Råd ('Schengen Council') inden for rammerne af rådet for retlige og indre anliggender. Formålet er at øge den politiske styring af Schengenområdet. Med den såkaldte Schengenstatusrapport fra maj 2022 har Kommissionen samtidig lanceret en etårig såkaldt Schengencyklus, hvor der hvert år skal opstilles prioriteter inden for Schengensamarbejdet. Der har foreløbigt været afholdt møder i Schengen-Rådet ved rådsmøderne (retlige og indre anliggender) i marts, juni og oktober 2022. Det franske formandskab har i forbindelse med lanceringen af Schengen-Rådet introduceret et koncept om et såkaldt Schengenbarometer med data om status på 1) Situation ved de ydre grænser, 2) Migrationssituationen inden for EU, 3) Intern sikkerhed, 4) Sundhedsrisici, og 5) Situationen ved de indre grænser.

Det forventes, at det tjekkiske formandskab vil strukturere drøftelsen af Schengenrådets generelle tilstand på baggrund af et oplæg fra Kommissionen om Schengenbarometrets overnævnte parametre og et drøftelsesdokument med spørgsmål til at styre drøftelsen.

Endeligt forventes kort drøftelse af medlemsstaternes status på gennemførelse af interoperabilitet mellem større EU it-systemer på område for visum, grænsekontrol og indre sikkerhed: EES (et nyt system til elektronisk ind- og udrejsekontrol for Schengenområdet), ETIAS (et nyt system for rejsetilladelser til visumfri tredjelandstatsborgere forud for indrejse i Schengenområdet), ændringer til de eksisterende systemer VIS (Visuminformationssystemet) og SIS (Schengeninformationssystemet) samt forventeligt Eurodac (fingeraftrykssystemet for asylansøgere til understøttelse af Dublin-proceduren). Endelig omfatter implementeringen også et nyt system til udveksling af oplysninger om domstolsafgørelser vedrørende tredjelandstatsborgere, ECRIS-TCN, som Danmark ikke deltager i pga. retsforbeholdet.

3. Formål og indhold

Det forventes, at det tjekkiske formandskab til rådsmødet d. 8.-9. december 2022 vil fremsende et drøftelsesdokument med et opdateret Schengen-barometer og spørgsmål til drøftelse.

Formandskabets liste over prioriteter i Schengencyklussen forventes at udgøre en bruttolisten over prioriteter, der har været drøftet på embedsmandsniveau, som omfatter bl.a. ophævelse af al længerevarende intern grænsekontrol. Et endeligt udkast af denne liste er endnu ikke modtaget.

Angående interoperabilitet er der i Danmark etableret et tværministerielt program for den nationale gennemførelse af de relevante it-systemer. Danmark gennemfører aktuelt efter tidsplanen for gennemførelse af it-systemerne. Der er en forventning om, at der sker en korrekt og rettidig, men også forsvarlig implementering af forordningerne på såvel EU-plan som i samtlige medlemsstater, da det er af betydning for bl.a. effektiv kontrol med EU's ydre grænser og migrationshåndtering. Enkelte lande har aktuelt vanskeligheder med at gennemføre enkelte systemer inden for den fastlagte tidsplan.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant

7. Konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige, statsfinansielle, samfunds- eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

8. Høring

Sagen har været forelagt Specialudvalget for asyl- og indvandringssamarbejde (SPAIS) den 17. november 2022.

DI Transport/Dansk Luftfart har vedrørende punkt om interoperabilitet bemærket, at datoen for EES-igangsætning er blevet rykket af flere gange. Den nuværende dato for igangsætning er i maj 2023, hvilket bekymrer dem, da nye systemer og forlængede transaktionstider risikerer at skabe lange køer ved non-Schengen-ankomster. Nuværende dato falder altså sammen med højsæson i luftfarten og krydstogsturismen, hvorfor der lægges vægt på, at det udskydes til efteråret 2023. Problematikken ønskes rejst i Schengen-rådet fra dansk side.

Dertil bemærker DI Transport/Dansk Luftfart, at ETIAS-delen primært påvirker luftfartselskaberne. Det er deres klare indtryk, at denne fortsat indeholder mange løse ender, der kan vise sig problematiske ved udrulning. Det bør man fra dansk side være opmærksom på.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdning til sagen.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter målsætningen om mere politisk styring af Schengenområdet gennem drøftelser i Schengen-Rådet.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg blev d. 24. februar 2022 orienteret om oprettelsen af Schengen-Rådet inden for rammerne af rådet for retlige og indre anliggender. Udvalget er tillige blevet orienteret i forbindelse med de planlagte drøftelser af Schengenrådets generelle tilstand på rådsmøderne (retlige og indre anliggender) d. 9.-10. juni 2022 og den 13.-14. oktober 2022.

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om håndtering af tilfælde af instrumentalisering på migrations- og asylområdet

KOM(2021) 890

= Delvis generel indstilling

Revideret notat

Sagen er omfattet af retsforbeholdet¹.

1. Resumé

Kommissionen har fremsat forslag til forordning om håndtering af tilfælde af instrumentalisering på migrations- og asylområdet. Formålet med forslaget, som ledsager forslaget om ændring af Schengengrænsekodeks, er at hjælpe en medlemsstat, der er konfronteret med en instrumentalisering af migranter, ved at indføre en særlig nødprocedure for asylforvaltning og migrationsstyring og om nødvendigt træffe støtte- og solidaritetsforanstaltninger i forhold til den pågældende medlemsstat. Foranstaltningerne i forslaget vil supplere de grænsekontrolforanstaltninger, der træffes i henhold til Schengengrænsekodeks. Med forslaget bevares retten til adgang til EU's område med henblik på at søge asyl og adgang til proceduren for international beskyttelse. De garantier, der gælder i henhold til EU-retten, finder fortsat anvendelse for at sikre at sårbare personer, herunder børn, beskyttes. Forslaget er omfattet af Danmarks retsforbehold (jf. dog punkt 7 nedenfor) og vil således ikke i sig selv have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser, ligesom ændringerne ikke er bindende for eller finder anvendelse i Danmark.

2. Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2021) 890 af 14. december 2021 fremsat forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om håndtering af tilfælde af instrumentalisering på migrations- og asylområdet.

Forslaget skal ses som et supplement til Kommissionens forslag til en ny pagt om asyl og migration. De særlige regler, der indføres med nærværende forslag om en permanent ramme, bygger på og bør være i overensstemmelse med de af Kommissionens forslag, der danner grundlag for EU's fremtidige migrati-

¹Forslaget er fremsat med hjemmel i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF), tredje del, afsnit V. Ifølge protokollen (nr. 22) om Danmarks stilling deltager Danmark ikke i vedtagelsen af foranstaltninger, der foreslås i henhold til TEUF, tredje del, afsnit V, og ifølge protokollen er ingen af de foranstaltninger, der er vedtaget i henhold til dette afsnit, bindende for Danmark, ligesom de ikke finder anvendelse i Danmark "retsforbeholdet" (der henvises endvidere til punkt 7 nedenfor).

ons- og asylpolitik. For det første forslaget fra 2016 til en forordning om asylprocedurer, som fuldt ud harmoniserer og fastsætter de overordnede procedurermæssige regler og garantier på asylområdet, og det ændrede forslag, som blev fremsat i 2020, som fastsætter den nye grænseprocedure for asyl. For det andet forslaget fra 2016 til direktivet om modtagelsesforhold (omarbejdning), som fastlægger grundlaget for mere ensartede materielle modtagelsesforhold og pålægger asylansøgere yderligere forpligtelser for at forhindre uautoriserede sekundære bevægelser. For det tredje forslaget fra 2018 til tilbagesendelsesdirektivet (omarbejdning), som vil gøre EU's tilbagesendelsesdirektiv mere effektivt. Endelig forslaget om en forordning om håndtering af krisesituationer og force majeure, som tilpasser reglerne for asyl og tilbagesendelse samt en solidaritetsmekanisme for at hjælpe medlemsstaterne med at håndtere krisesituationer og force majeure.

Hjemmelsgrundlaget og det danske retsforbehold

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 78, stk. 2, litra d og f, om fælles procedurer for tildeling og fratagelse af ensartet status for asyl eller subsidiær beskyttelse og standarder for modtagelse af asylansøgere eller ansøgere om subsidiær beskyttelse samt artikel 79, stk. 2, litra c, om ulovlig indvandring og ulovligt ophold, herunder udsendelse og repatriering af personer med ulovligt ophold.

Forslaget er således fremsat med hjemmel i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF), tredje del, afsnit V. Ifølge protokollen om Danmarks stilling deltager Danmark ikke i vedtagelsen af foranstaltninger, der foreslås i henhold til TEUF, tredje del, afsnit V, og ifølge protokollen er ingen af de foranstaltninger, der er vedtaget i henhold til dette afsnit, bindende for Danmark, ligesom de ikke finder anvendelse i Danmark ("retsforbeholdet") (jf. dog punkt 7 nedenfor).

3. Formål og indhold

Det tjekkiske formandskab har i deres formandskabsperiode prioriteret at færdigbehandle Kommissionens forslag til forordning om håndtering af tilfælde af instrumentalisering og at opnå generel indstilling i Rådet.

Forslag, som ledsager forslaget om ændring af Schengengrænsekodeks, handler om tilfælde af instrumentalisering set fra et migrations-, asyl- og tilbagesendelsesperspektiv. Formålet med forslaget er at hjælpe en medlemsstat, der er konfronteret med en instrumentalisering af migranter. Ved instrumentalisering af migranter forstås tilfælde, hvor et tredjeland ansporer strømme af

irregulære migranter til Unionen ved aktivt at tilskynde tredjelandstatsborgere til eller gøre det lettere for dem at rejse til EU's ydre grænser, når sådanne foranstaltninger tyder på, at hensigten er at destabilisere Unionen eller en medlemsstat, og når arten af sådanne foranstaltninger kan bringe væsentlige statslige funktioner i fare, herunder dens territoriale integritet, opretholdelsen af lov og orden eller beskyttelsen af den nationale sikkerhed.

Med forslaget indføres en særlig nødprocedure for asylforvaltning og migrationsstyring, således at der på en velordnet, menneskelig og værdig måde og under fuld overholdelse af de grundlæggende rettigheder kan tages imod de personer, der er blevet instrumentaliseret af et tredjeland.

Forslaget har til formål at tage højde for en sådan særlig situation, uden at retten til asyl eller princippet om non-refoulement undermineres og skal sikre, at de instrumentaliserede personers grundlæggende rettigheder beskyttes. Foranstaltningerne i forslaget vil supplere de grænsekontrolforanstaltninger, der træffes i henhold til Schengengrænsekodeks, med særlige regler for asyl- og tilbagesendelsesprocedurer og operationelle foranstaltninger og solidaritetsforanstaltninger til fordel for den berørte medlemsstat.

Med forslaget bevares retten til adgang til EU's område med henblik på at søge asyl og adgang til proceduren for international beskyttelse. De garantier, der gælder i henhold til EU-retten, finder fortsat anvendelse for at sikre, at sårbare personer, herunder børn, beskyttes.

Ifølge forslaget skal foranstaltningerne hjælpe den medlemsstat, der er konfronteret med instrumentalisering af migranter, med at forhindre indrejse for personer, som ikke opfylder indrejsebetingelserne, og samtidig beskytte de grundlæggende rettigheder. Muligheden for at behandle en asylansøgning ved grænsen uden at tillade indrejse på området findes i artikel 41 i forslaget til forordning om asylprocedurer.

Den medlemsstat, der er konfronteret med en instrumentalisering, skal sende Kommissionen en anmodning om støtte- og solidaritetsforanstaltninger fra andre medlemsstater med angivelse af, hvilke solidaritetsforanstaltninger der anmodes om.

En medlemsstat, der er konfronteret med en instrumentalisering af migranter, kan anmode om støtte fra EU's Asylagentur, Det Europæiske Agentur for Grænse- og Kystbevogtning (Frontex) eller Europol i overensstemmelse med deres mandater.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Der foreligger endnu ikke en udtalelse.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen har henvist til, at formålet med forslaget omhandler:

”En situation, hvor et tredjeland ansporer til strømme af irregulære migranter til Unionen ved aktivt at tilskynde tredjelandsstatsborgere til eller gøre det lettere for dem at rejse til de ydre grænser, til eller fra sit område og derefter videre til de ydre grænser, når sådanne foranstaltninger tyder på, at hensigten er at destabilisere Unionen eller en medlemsstat, og når arten af sådanne foranstaltninger kan bringe væsentlige statslige funktioner i fare, herunder dens territoriale integritet, opretholdelsen af lov og orden eller beskyttelsen af den nationale sikkerhed, bør betragtes som et angreb på EU som en helhed og kræver derfor EU-løsninger og EU-støtte. Der er behov for at udstyre den medlemsstat, der er konfronteret med en instrumentalisering af migranter, med de rette juridiske værktøjer til at håndtere situationen effektivt, og for, at alle medlemsstater kan reagere effektivt og tilvejebringe støtte til den pågældende medlemsstat. Det kræver en indsats på EU-plan at nå disse mål, da de i sagens natur er grænseoverskridende. Det er klart, at foranstaltninger, der træffes af de enkelte medlemsstater, ikke i tilstrækkelig grad kan opfylde behovet for en fælles EU-tilgang til et fælles problem. Målet med tilgangen kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne alene og kan på grund af denne afgørelses omfang og virkninger derfor bedre opfyldes på EU-plan. Unionen skal derfor handle og kan vedtage foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Union.”

Regeringen er enig i Kommissionens vurdering af, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Forslaget giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Som anført under punkt 2 er forslaget omfattet af Danmarks retsforbehold.

Forslaget vil således ikke i sig selv have lovgivningsmæssige konsekvenser og forslaget er ikke bindende for eller finder anvendelse i Danmark.

Forslaget indeholder en bestemmelse om nødprocedure for tilbagesendelse i tilfælde af instrumentalisering, hvorefter medlemslandene kan fravige udsendelsesdirektivet, jf. nærværende forslags artikel 4. Forslaget indebærer, at udsendelsesdirektivet kan fraviges for så vidt angår personer, som har fået afslag på international beskyttelse efter nødproceduren for asylforvaltning ved grænsen. Udsendelsesdirektivet er en udbygning af Schengenreglerne, som Danmark har tiltrådt på mellemstatsligt grundlag.

Forslagets artikel 4 vurderes således isoleret set at kunne have lovgivningsmæssige konsekvenser for de dele af udlændingeloven og hjemrejseloven, der er implementeret i medfør af udsendelsesdirektivet, og som ikke er omfattet af undtagelsen i artikel 4, 2. pkt., litra a-b. Det omfatter blandt andet reglerne om fastsættelse af en passende frist for udrejse (udlændingelovens § 33), reglerne for fastsættelse af indrejseforbud (udlændingelovens § 32), reglerne om retsmidler (bl.a. udlændingelovens § 53) og reglerne for administrativ frihedsberøvelse ifm. en udsendelse (hjemrejselovens § 16).

Det vurderes imidlertid, at såfremt forordningen vedtages i sin nuværende form, vil det ikke have lovgivningsmæssige konsekvenser, da det fremgår af forslagets præambel, at Danmark ikke deltager i vedtagelsen af forordningen som følge af Danmarks retsforbehold. Den foreslåede forordning er derfor ikke bindende for og finder ikke anvendelse i Danmark.

Økonomiske konsekvenser

Sagen vurderes ikke at have statsfinansielle, samfunds- eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

En vedtagelse af forslaget forventes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Sagen har været forelagt Specialudvalget for asyl- og indvandringssamarbejde (SPAIS) den 7. marts 2022 og den 17. november 2022.

Dansk Flygtningehjælp (DRC) bemærker, at indførelsen af instrumentalisering i EU-lov er problematisk, da forslaget legitimerer medlemsstaternes ret til at fravige asylansøgere's rettigheder og underminerer retten til at søge asyl. Dertil bemærker DRC, at lovforslaget mangler en konsekvensanalyse af asylansøgere's rettigheder, som i forvejen opleves krænket ved EU's ydre grænser. Indføres instrumentaliseringsforordningen i EU-lov vil medlemsstater

kunne benytte loven til at legitimere en fortsat uacceptabel behandling af asylansøgere.

Det virker ifølge DRC ikke proportionelt, at EU i konfliktsituationer med nabolande skal kunne fravige asylansøgers rettigheder. De påpeger, at den nuværende situation, hvor EU's medlemsstater arbejder sammen om at yde beskyttelse til mennesker, som flygter fra Ukraine, tydeligt viser, at der er andre muligheder.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det er på nuværende tidspunkt vanskeligt at vurdere, hvorvidt der foreligger et kvalificeret flertal.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen ser generelt positiv på forslaget, navnlig muligheden for at medlemsstater ved sine grænser eller transitområder kan træffe afgørelse om antageligheden og berettigelsen af alle ansøgninger, idet dette kan bidrage til hurtigere udsendelse af afviste asylsøgere og reduktion af såvel irregulære ankomster som sekundære bevægelser inden for Schengenområdet.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Grund- og nærhedsnotat er fremsendt til FEU den 30. marts 2022.

Asylprocedureforordningen

Om ændret forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om en fælles procedure for international beskyttelse i EU og om ophævelse af direktiv 2013/32/EU

KOM(2020) 611

= Delvis generel indstilling

Revideret notat

Sagen er omfattet af retsforbeholdet².

1. Resumé

Kommissionen har i september 2020 fremsat forslag til forordning om en fælles procedure for international beskyttelse i EU (asylprocedureforordningen). Forordningen skal erstatte det nuværende asylproceduredirektiv. Formålet med forslaget er at indføre ensartede procedurer, der skal effektivisere asylsagsbehandlingen på tværs af medlemsstaterne, navnlig ved at indføre en grænseprocedure, der har til formål at sikre en hurtig behandling af ansøgninger om asyl fra personer, der formodes ikke at have ret til beskyttelse. I forlængelse heraf skal udsendelse af disse personer også ske i en grænseprocedure. Fælles for de to procedurer er, at de personer, der får deres sager behandlet i en grænseprocedure, ikke formelt tillades at indrejse på medlemsstaternes område. Forslaget regulerer også overførsler af asylansøgere til sikre tredjelande. Forslaget er omfattet af retsforbeholdet. Forslaget vurderes ikke at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

2. Baggrund

Kommissionen har ved KOM(2020) 611 af 23. september 2020 fremsat ændret forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om en fælles procedure for international beskyttelse i EU og om ophævelse af direktiv 2013/32/EU. Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 78, stk. 2, litra d), om fælles procedurer for tildeling og fratagelse af ensartet status for asyl eller subsidiær beskyttelse og artikel 79, stk. 2, litra c), om ulovlig indvandring og ulovligt ophold, herunder udsendelse og repatriering af personer med ulovligt ophold. Med forslaget til asylprocedureforordning ophæves og erstattes det nugældende asylproceduredirektiv.

Forslaget er fremsat som led i Kommissionens forslag til en ny pagt om asyl og migration.

²Forslaget er fremsat med hjemmel i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF), tredje del, afsnit V. Ifølge protokollen (nr. 22) om Danmarks stilling deltager Danmark ikke i vedtagelsen af foranstaltninger, der foreslås i henhold til TEUF, tredje del, afsnit V, og ifølge protokollen er ingen af de foranstaltninger, der er vedtaget i henhold til dette afsnit, bindende for Danmark, ligesom de ikke finder anvendelse i Danmark ("retsforbeholdet").

3. Formål og indhold

Formålet med forslaget er at skabe en mere ensartet og styrket asylprocedure på tværs af medlemsstaterne, der skal være med til at sikre en effektiv beslutningsproces. Samtidig skal forslaget skabe en bedre sammenhæng mellem asyl- og tilbagesendelsesprocedurerne.

For at sikre en effektiv beslutningsproces på asylområdet indføres enklere, klarere og kortere procedurer ledsaget af passende proceduremæssig garantier og redskaber til at imødegå misbrug af asylprocedurerne og forhindre sekundære bevægelser samt at sikre en hurtig tilbagesendelse af afviste ansøgere, som ikke har ret til at opholde sig i EU.

Forslaget skal ses i sammenhæng med forslaget om at indføre en screeningsprocedure, KOM (2020) 614 (forslaget opnåede politisk enighed i Rådet i juni 2022). Efter denne screening henvises tredjelandsstatsborgere enten til asyl- eller tilbagesendelsesprocedurer og, hvis en række nærmere betingelser er opfyldt, til en grænseprocedure, som udmøntes nærmere ved dette forslag.

Forslaget skal samtidig også læses i sammenhæng med forslaget om håndtering af krisesituationer og force majeure KOM (2020) 613, der fastsætter procedurer for, i hvilket omfang medlemsstaterne kan blive undtaget fra de almindelige bestemmelser om asylprocedurer i tilfælde af krisesituationer.

En ansøgning om asyl skal behandles i en obligatorisk grænseprocedure for behandling af ansøgninger om international beskyttelse, såfremt en række objektive kriterier er opfyldt, herunder eksempelvis, som udgangspunkt, hvis ansøgeren kommer fra et land, der har en anerkendelsesprocent på under 20 %, hvis ansøgeren har vildledt myndighederne eksempelvis ved at fremlægge falske oplysninger eller dokumenter, eller hvis ansøgeren er vurderet at udgøre en risiko for den nationale sikkerhed eller den offentlige orden. En ansøgning om asyl bliver således behandlet i en grænseprocedure på baggrund af en række objektive kriterier, som fastlægges ved screeningen.

Den fælles grænseprocedure for asyl og tilbagesendelse skal være et styringsredskab til at forhindre uautoriserede indrejser på medlemsstaternes område og heraf afledte sekundære bevægelser. Herudover skal indførelse af grænseproceduren sikre en effektiv behandling af åbenbart grundløse sager og samtidig medvirke til at sikre en effektiv behandling af asylansøgninger, der vurderes i den normale procedure.

Hvis en asylansøger meddeles afslag på asyl i forbindelse med grænseproceduren for behandling af ansøgninger om international beskyttelse, vil en grænseprocedure for gennemførelse af tilbagesendelse finde anvendelse. Formålet med grænseproceduren for gennemførelse af tilbagesendelse er at sikre en hurtig tilbagesendelse af afviste asylansøgere, der ikke har ret til at opholde sig på medlemsstaternes område.

Denne procedure skal mindske risikoen for uautoriseret indrejse og heraf afledte sekundære bevægelser.

Endelig regulerer forslaget også overførsler af asylansøgere til sikre tredjelande. Der lægges med forslaget op til, at en asylansøger kun kan overføres til et sikkert tredjeland, hvis der er en forbindelse mellem ansøgeren og det pågældende land, eller hvis ansøgeren giver samtykke til overførslen.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Der foreligger endnu ikke en udtalelse.

5. Nærhedsprincippet

Nærhedsprincippet vurderes at være opfyldt.

6. Gældende dansk ret

Forslaget er omfattet af retsforbeholdet og vurderes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Som anført ovenfor er forslaget omfattet af Danmarks retsforbehold. Forslaget vil således ikke i sig selv have lovgivningsmæssige konsekvenser, og ændringerne er ikke bindende for og finder ikke anvendelse i Danmark.

Økonomiske konsekvenser

Sagen vurderes ikke at have statsfinansielle, samfunds- eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

En vedtagelse af forslaget forventes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Grund- og nærhedsnotat har været forelagt Specialudvalget for asyl- og indvandringssamarbejde (SPAIS) den 18. november 2020. Sagen har ligeledes været forelagt SPAIS den 17. november 2022.

Dansk Flygtningehjælp (DRC) bemærker, at det er afgørende, at alle asylansøgere sikres adgang til EU's område, til ordentlig indkvartering samt til fair og effektive asylprocedurer for at sikre retten til at søge asyl og overholdelse af princippet om non-refoulement. Dertil bemærkes det, at en asylansøger må aldrig få sin asylansøgning afvist med henvisning til, at pågældende ville skulle overføres til et tredjeland, som vedkommende hverken har forbindelse til eller ville kunne opnå beskyttelse i.

DRC pointerer, at det ikke kan forventes, at antallet af asylansøgere i EU vil falde som konsekvens af, at adgangen til asylproceduren og retssikkerhedsgarantier begrænses. Dels fordi mange af de mennesker, som søger asyl i EU, anerkendes som flygtninge, og dels fordi grænseprocedurer kræver mange ressourcer og ikke er passende for alle asylansøgere.

Endelig bemærker DRC, at det desuden er vigtigt, at afviste asylansøgere får adgang til uvildig rådgivning om de juridiske aspekter af asylsagen samt om hjemrejsen, herunder muligheden for at få reintegrationsstøtte.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det er på nuværende tidspunkt vanskeligt at vurdere, hvorvidt der foreligger et kvalificeret flertal.

10. Regeringens foreløbige holdning

Regeringen er generelt positiv over for etableringen af en EU-hastebehandling af navnlig grundløse asylansøgninger og en procedure, der hurtigere kan føre til udsendelse af afviste asylsøgere. Begge disse elementer vurderes at ville føre til et reduktion af såvel irregulære ankomster som sekundære bevægelser inden for Schengenområdet. Endelig følger regeringen særligt udviklingen om bestemmelsen vedrørende overførsel til sikre tredjelande, herunder om denne vedtages i sin nuværende form, eller om kravet om en forbindelse mellem en asylansøger og et sikkert tredjeland slettes.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Grund- og nærhedsnotat om sagen blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 2. december 2020.

Ruslands aggression mod Ukraine

- a) Status på fordrevne ukrainere i EU
- b) Dialog om den interne sikkerhed

KOM dokument foreligger ikke

= Udveksling af synspunkter

Revideret notat

1. Resumé

På dagsordenen for rådsmødet er koordinationen af modtagelse af personer fordrevet fra Ukraine i Europa. Det forventes, at formandskabet og Kommissionen vil gøre kort status på de initiativer, som Kommissionen har iværksat som en del af dens ti-punktsplan. Herudover forventes det, at formandskabet vil give en opdatering på antal ankomne til EU, en status på indsatsen af integration af ukrainere i EU samt en status på vinterforberedelsen og den tilstrømning, der eventuelt kan komme fra Ukraine som følge af vinteren. Endelig forventes det, at formandskabet vil gøre status på de sikkerhedsrisici, der er opstået i EU som konsekvens af krigen i Ukraine. Sagen rejser ikke spørgsmål i forhold til nærhedsprincippet, retsforbeholdet, gældende dansk ret eller lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

2. Baggrund

Mere end 14,1 millioner mennesker er udrejst fra Ukraine i løbet af de første godt 8 måneder af krigen. Omkring 12,2 mio. af disse er indrejst i de fire EU-frontlinjestater og Moldova. Et betydeligt antal af fordrevne ukrainere ses dog at være vendt tilbage til hjemlandet, men det eksakte tal er pt. ikke kendt, da det ikke er muligt at adskille permanent tilbagevenden fra cirkulære bevægelser. Ifølge tal fra Det europæiske Asylagentur (EUAA) fra 7. november 2022 har godt 4,5 millioner ladet sig registrere med henblik på midlertidig beskyttelse i Europa. De fem EU-lande, der aktuelt har modtaget flest fordrevne fra Ukraine (målt på antal registreringer om midlertidig beskyttelse pr. capita) er Tjekkiet, Polen, Estland, Litauen og Bulgarien. Cirka 6,5 millioner anslås af UNHCR for at være internt fordrevet i Ukraine pr. 27. oktober 2022.

Der er indtil nu meddelt godt 30.000 opholdstilladelser til fordrevne ukrainere i Danmark i medfør af særloven.

På baggrund af forslag fra Kommissionen vedtog Rådet (retlige og indre anliggender) den 4. marts 2022 en gennemførelsesafgørelse om for første gang

at aktivere direktivet om midlertidig beskyttelse³ (herefter ”direktivet”). Direktivet er grundlaget for, at EU’s medlemsstater kan tildele midlertidig beskyttelse til fordrevne ukrainere m.fl. Direktivet er også grundlaget for EU-Kommissionens etablering af en såkaldt solidaritetsplatform og en EU-registreringsplatform.

Danmark deltog ikke i vedtagelsen af rådsafgørelsen, der aktiverede direktivet, og er ikke bundet af direktivet, grundet retsforbeholdet, men Folketinget vedtog den 16. marts 2022 en ”særlov”, der på lange stræk er på linje med direktivet. Danmark deltager i møder i solidaritetsplatformen. Det bemærkes, at EU-registreringsplatformen er hjemlet i direktivet.

For så vidt angår underpunktet om implikationerne for den interne sikkerhed på baggrund af de russiske styrkers invasion den 24. februar 2022 af Ukraine, vurderer Center for Terroranalyse (CTA) i Politiets Efterretningstjeneste (PET) på nuværende tidspunkt, at konflikten ikke i sig selv har direkte indflydelse på terrortruslen. Konflikten kan dog have afledte effekter, der kan påvirke trusselsbilledet. På kort sigt kan større immigrationsstrømme fra Ukraine betyde, at personer, der også kan udgøre en trussel for Danmark, indrejser i Europa skjult i flygtningestrømme. På længere sigt kan bl.a. tilstedeværelsen af et konfliktområde i Europa, hvor tilgængeligheden af våben må formodes at være høj, eventuelt tiltrække tilrejsende ekstremister, som på sigt også kan udgøre en trussel mod Danmark.

3. Formål og indhold

Det er forventningen, at der på rådsmødet vil gives en status på koordinationen for modtagelse af personer fordrevet fra Ukraine. Det forventes, at formandskabet og Kommissionen vil gøre status på de iværksatte foranstaltninger i EU i form af Kommissionens ti-punktsplan. Det forventes i den forbindelse, at der særligt vil blive drøftet status på EU-registreringsplatformen og i den forbindelse også antal ankomne og bevægelser mellem medlemsstaterne. Endelig forventes også en status på integrationen af ukrainerne i medlemsstaterne. Det er endvidere forventningen, at der på rådsmødet vil være særlig fokus på vinterforberedelse og eventuelle ny og øget tilstrømning fra Ukraine over vinteren. Endelig forventes det, at formandskabet vil gøre status på de sikkerhedsrisici, der er opstået i EU som konsekvens af krigen i Ukraine.

³ Rådets direktiv 2001/55/EF af 20. juli 2001 om minimumsstandarder for midlertidig beskyttelse i tilfælde af massetilstrømning af fordrevne personer og om foranstaltninger, der skal fremme en ligelig fordeling mellem medlemsstaterne af indsatsen med hensyn til modtagelsen af disse personer og følgerne heraf.

Af punkter i Kommissionens ti-punktsplan har særligt punktet om en fælles EU-registreringsplatform Danmarks interesse. Kommissionen har oprettet en digital registreringsplatform for personer fordrevet fra Ukraine, der blev operativ den 31. maj 2022. Platformen fungerer således, at medlemslandene kan uploade data (dog ikke biometrisk data) til platformen, så andre medlemslande kan se og søge i denne data. Dette giver mulighed for, at medlemslandene kan se, om en person, der søger om midlertidig beskyttelse i et medlemsland, allerede er registreret i et andet medlemsland. Platformen bidrager desuden til et overblik over medlemsstater under pres og bevægelser mellem landene.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant

7. Konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige, statsfinansielle, samfunds- eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

8. Høring

Sagen har været forelagt Specialudvalget for asyl- og indvandringssamarbejde (SPAIS) den 28. februar 2022, den 18. marts 2022, den 18. maj 2022, den 21. september 2022 og den 17. november 2022.

Dansk Flygtningehjælp (DRC) bemærker, at det er helt afgørende, at EU er med til at sikre, at alle mennesker, som flygter fra Ukraine, både ukrainske statsborgere, statsløse og tredjelandstatsborgere, der har opholdt sig i Ukraine forud for invasionen, kan få adgang til territoriet og til procedurer, som kan sikre beskyttelse, hvor det er nødvendigt.

Dertil nævner DRC, at det samtidig betyder, at mennesker, som midlertidigt er taget tilbage til Ukraine, også skal sikres adgang til beskyttelse, herunder muligheden for at kunne vende tilbage til det land, hvor de har opnået midlertidig beskyttelse, uafhængigt af hvor længe de har været væk. Vurderingen af, om et menneske har brug for beskyttelse, skal træffes af civile asylmyndigheder i de enkelte EU-lande, ikke af grænsevagter.

Endelig bemærker DRC, at de ønsker en langsigtet plan for forlængelse af beskyttelsen efter særloven og det midlertidige beskyttelsesdirektiv.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdning til sagen.

10. Regeringens generelle holdning

EU befinder sig i en helt ekstraordinær situation, og regeringen støtter overordnet et tæt og velkoordineret EU-samarbejde med henblik på en så organiseret og forsvarlig håndtering af situationen som muligt. Danmark bør i den forbindelse løfte sin rimelige andel af ansvaret. I forhold til forvaltningen af de ydre grænser er det fra dansk side vigtigt, at der sikres tilstrækkelige ressourcer til opretholdelse af grænsekontrol, så der opretholdes de bedst mulige sikkerhedsforanstaltninger i denne ekstraordinære situation inden for rammerne af landenes internationale forpligtelser.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Europaudvalget den 7. oktober 2022. Desuden har sagen været forelagt til orientering den 2. marts 2022, 22. marts og 3. juni 2022.

Den eksterne dimension af migration og situationen langs de centrale migrationsruter

KOM dokument foreligger ikke

= Udveksling af synspunkter

Nyt notat

1. Resumé

Det tjekkiske formandskab forventes at lægge op til en drøftelse af den eksterne dimension på migrationsområdet og situationen langs centrale migrationsruter. Det forventes, at formandskabet forud for mødet vil fremsende et drøftelsespapir, der vil fokusere på det stigende pres på migrationsruterne via Vestbalkan og det centrale Middelhav, herunder også med fokus på en nyligt opstået stridighed mellem Italien og Frankrig vedr. NGO-skibe i Middelhavet. Derudover kan det forventes, at drøftelserne vil indeholde en opdatering på Kommissær for indre anliggender Ylva Johanssons besøg i Pakistan og Bangladesh, samt samarbejdsvanskeligheder om tilbagetagelse med hhv. en række afrikanske lande og Tyrkiet. Nærværende dagsordenspunkt rejser ikke spørgsmål i forhold til nærhedsprincippet, retsforbeholdet, gældende dansk ret eller lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

2. Baggrund

Den eksterne dimension af migration

Kommissær for indre anliggender Ylva Johansson har i november 2022 besøgt Bangladesh og Pakistan, hvor de bl.a. har drøftet samarbejde om tilbagetagelse og bekæmpelse af migrantsmugling, samt muligheden for at de to lande kan blive kandidatlande til EU's talentpartnerskabsprogram.

For så vidt angår samarbejdet med tredjelande i Afrika, forventes det, at man vil give en opdatering på Senegal og Gambia. Samarbejdet om tilbagetagelse med de to lande har taget en negativ drejning, hvilket har resulteret i Rådets forslag til en yderligere stramning af visumreglerne. Derudover pågår der drøftelser mellem Kommissionen og Niger om at etablere en Frontex samarbejdsordning, samt mellem Kommissionen og Nigeria om en tilbagetagelses-aftale.

Endvidere forventes samarbejdet med Tyrkiet at blive bragt op, herunder EU-Tyrkiet samarbejdsaftalen – især med hensyn til tilbagetagelse.

På Vestbalkan har der senest været fokus på Serbiens visumfrihed til en række tredjelande (bl.a. Indien, Cuba, Burundi og Tunesien). Serbien har stillet EU en suspendering af visumfriheden for Burundi og Tunesien i udsigt, mens In-

dien og Cuba stadig har visumfrihed. Visumfriheden misbruges til efterfølgende irregulær indrejse i EU, og er en af hovedårsagerne til det helt ekstraordinære asylpres, Østrig oplever aktuelt.

Centrale migrationsruter

I de første ti måneder af 2022 er der registreret 275.500 irregulære indrejser i EU+. I oktober alene blev der registreret ca. 36.500 irregulære indrejser, hvilket er en stigning på mere end 47 pct. ift. samme periode sidste år. Den hyppigst anvendte rute går over Vestbalkan, hvor ca. 47 pct. er registreret. Antallet udgør en stigning på 168 pct. i forhold til samme periode året forinden. Den næstmest anvendte rute går over det centrale Middelhav (Italien og Malta) med ca. 29 pct. registrerede irregulære ankomster, hvilket udgør en stigning på 48 pct. ift. 2021. Den tredje mest anvendte rute er den østlige middelhavsroute (Grækenland) med ca. 13 pct., hvilke udgør en stigning i irregulære indrejser på 122 pct. ift. 2021. Disse tre er efterfulgt af den vestafrikanske rute (De Kanariske Øer) med ca. 5 pct., den vestlige middelhavsroute (Spanien) med ca. 5 pct. og den østlige landegrænse (Belarus) med ca. 2 pct.

EUAA rapporterede i august det højeste antal asylansøgninger (ca. 84.500) siden 2016. På årsbasis ligger antallet stadig lavere end flygtningekrisen 2015-2016. Ikke desto desto mindre ser den stigende tendens ikke ud til at ændre sig foreløbig. Det stigende antal ansøgninger skyldes først og fremmest det øgede pres på ruten via Vestbalkan, hvor man har set en øget tilstrømning via Tyrkiet og Serbien, dernæst det øgede pres på den centrale Middelhavsroute. Foruden Syrien og Afghanistan er der senest set en markant stigning af ansøgere med oprindelse i Tyrkiet, Indien, Tunesien, Marokko og Bangladesh.

Udover ovenstående bemærkes det, at Storbritannien har oplevet et stort antal ankomster fra Albanien. I perioden fra maj til september 2022 ankom 11.102 albanske statsborgere irregulært. Til sammenligning var antallet i hele 2021 på blot 815. Frankrig og Storbritannien har den 14. november 2022 indgået en ny migrationsaftale, der skal styrke den fælles indsats for at begrænse antallet af migranter, der krydser den engelske kanal.

Stridighed mellem Italien og Frankrig om humanitært redningsskib

I Italien har den nye regering lagt en hård migrationspolitisk linje med fokus på at begrænse irregulær migration. Dette har bl.a. ført til stridigheder mellem regeringen og en række NGO-skibe, som via et ad hoc-dekret har fået forbud mod at lægge til kaj i italienske havne. Efterfølgende fik to redningsskibe alligevel tilladelse pga. stigende pres fra oppositionen og civilsamfundet, mens det norskflagede redningsskib Ocean Viking fortsat blev afvist. Den 10. november 2022 annoncerede Frankrig, at man ville tage imod redningsskibet Ocean Viking. Indtil videre har 11 medlemsstater accepteret at tage imod de 234 passagerer ombord. Til gengæld har Frankrig suspenderet tidligere tilsgagn om omfordeling af 3.500 personer fra Italien inden for rammerne af EU's frivillige midlertidige solidaritetsmekanisme. På rådsmødet ultimo juni

2022 tilsluttede et flertal af medlemsstater sig en politisk erklæring om en midlertidig solidaritetsmekanisme. Erklæringen indeholdt en aftale om frivillig omfordeling af ankomne på op til 10.000 personer eller alternativt at yde finansiel støtte til projekter i tredjelande eller at yde anden form for støtte til de fem middelhavslande. Danmark tilsluttede sig ikke erklæringen, da Danmark pga. retsforbeholdet ikke vil kunne deltage i en senere EU-retlig ud-møntning heraf. Dog tilkendegav Danmark, at Danmark fortsætter med at ud-vise solidaritet og aktivt vil bidrage unilateralt svarende til erklæringens soli-daritetsbidrag gennem indsatser i tredjelande med henblik på at reducere ir-regulære migrationsstrømme mod EU's ydre grænser.

3. Formål og indhold

Det forventes, at drøftelserne især vil fokusere på at finde europæiske løsninger på det stigende pres på migrationsruterne via Vestbalkan og over det centrale Middelhav.

Fsva. Vestbalkan forventes det, at man vil drøfte, hvordan man kan adressere det høje antal af irregulære grænseskrydsninger i hhv. Bulgarien, Kroatien og Ungarn, samt Vestbalkan-landenes løfte om hurtig tilpasning af deres visum-regler til EU's visumregler.

Drøftelserne vedr. de seneste udviklinger langs migrationsruten over det cen-trale Middelhav forventes at fokusere på ankomster via Libyen samt den øgede forekomst af tunesere og egyptere, der benytter den centrale rute. Siden 2021 er der sket en udvikling i migranternes oprindelseslande, hvor egyptere i 2022 er den dominerende nationalitet sammen med tunesere. Libyen er det primære transitland for ankomster over det centrale Middelhav. EU-samar-bejdet med hhv. Libyen, Egypten og Tunesien er fortsat vanskeligt. Samtidig antages det, at den stigende fødevareusikkerhed og høje inflation i særligt Egypten, men også i Tunesien, har ført til den stigende irregulære migration fra de to lande.

Derudover kan det også forventes, at man vil drøfte fælles løsninger på stri-digheden om ansvaret for modtagelsen af NGO-skibe.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant

7. Konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige, statsfinansielle, samfunds- eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

8. Høring

Sagen har været forelagt Specialudvalget for asyl- og indvandringssamarbejde (SPAIS) den 17. november 2022.

Dansk Flygtningehjælp (DRC) gør opmærksom på deres positionspapir i forbindelse med Kommissionens lancering af en ny EU-handlingsplan for bekæmpelse af smugling af migranter for 2021-2025. I den forbindelse fremhæves fem anbefalinger til EU og medlemsstaterne, herunder at 1) beskyttelse, værdighed, sikkerhed og rettigheder for flygtninge og migranter skal danne fundamentet for indsatser i forhold til menneskesmugling, 2) alle, som er involverede i menneskerettighedskrænkelser i forbindelse med menneskesmugling, herunder myndighedspersoner, skal holdes ansvarlige, 3) arbejde målrettet for at sikre alternativer til irregulær migration, 4) tilgangen til menneskesmugling kræver et mere nuanceret perspektiv, som tager højde for de forskellige aktører, der er involveret i at facilitere bevægelser ad irregulære ruter, 5) uforudsete negative konsekvenser i forhold til beskyttelse skal afdækkes og dokumenteres, og indsatser mod smugling skal understøttes af evidens.

DRC gør ligeledes opmærksom på, at EU medlemsstaterne er forpligtede til at sikre adgang til at søge asyl, uanset hvordan de er ankommet, at der er behov for en effektiv og obligatorisk omfordelingsmekanisme og understreger endeligt behovet for et europæisk eftersøgnings- og redningsprogram (SAR) i det centrale Middelhav.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Italien, Malta, Grækenland og Cypern har i en fælles udtalelse tilkendegivet, at de er imod 'private skibes' (i.e. NGO-redningsskibe) modus operandi, og opfordrer Kommissionen og formandskabet til at indlede drøftelser med EU medlemsstaterne i forhold til, hvorledes eftersøgnings- og redningsoperationer bedre kan koordineres. Spanien, som ellers er med i gruppen af middelhavslande, har ikke underskrevet den fælles udtalelse, men har opfordret Italien og Frankrig til at løse problemet bilateralt.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringens generelle holdning er, at indsatser skal adressere irregulær migration, inden den når EU's ydre grænser. Det er vurderingen, at udfordringerne med irregulær migration således bedst løses ved at styrke bistanden til og kapaciteten i nærområderne og landene langs migrationsruterne. Regeringen støtter ikke en permanent omfordeling af irregulære migranter i EU, men ønsker at bidrage med økonomisk støtte til tredjelande langs migrationsruterne i stedet.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg

Asyl og migration

KOM dokument foreligger ikke

= Status

Revideret notat

1. Resumé

Formandsskabet forventes på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8.-9. december 2022 at give en opdatering på den generelle situation i Europa i forhold til asyl og migration. Det forventes på den baggrund, at formandsskabet vil præsentere et drøftelsespapir som led i den trinvise tilgang til EU's migrations- og asylpagt, herunder konkrete forslag til hvordan balancen findes mellem solidaritet og ansvar medlemsstaterne imellem. Sagen giver ikke i sig selv anledning til at redegøre for nærhedsprincippet eller retsforbeholdet og giver ikke anledning til at redegøre for gældende ret såvel som lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

2. Baggrund

Den 23. september 2020 præsenterede Kommissionen et forslag til en europæisk migrations- og asylpagt. På det ekstraordinære rådsmøde den 13. november 2020 fandt den første politiske drøftelse sted. Den tog udgangspunkt i det første udkast til et politisk forståelsespapir udarbejdet af det daværende tyske formandskab om, hvordan Rådet forestiller sig, at man kan nå til generel enighed om de i Pagten indeholdte lovgivningsmæssige initiativer. På rådsmødet i december 2020 fremlagde formandsskabet en fremskridtsrapport, som opsummerede Rådets drøftelser henover efteråret. Fremskridtsrapporten blev overordnet godt modtaget af medlemsstaterne. Dog blev det også fremhævet af mange medlemsstater, at der stadig var lang vej til at nå til enighed om især spørgsmålene om solidaritet og grænseprocedurer.

Efterfølgende har pagten været på dagsordenen på rådsmøder i marts og juni 2021, hvor det portugisiske formandskab forsøgte at nå til enighed om de enkelte dele af pagten. Det viste sig svært, særligt i forhold til at finde den rette balance mellem solidaritet og ansvar, men også på grund af flere medlemsstateres synspunkt om, at intet i pagten var vedtaget før alt var vedtaget, den såkaldte pakketilgang. Denne tilgang blev dog undtagelsesvist brudt, da det slovenske formandskab i december 2021 formåede at skabe et kompromis for vedtagelsen af forordning om det europæiske asylagentur (EUAA).

I forbindelse med overtagelsen af formandskabet udsendte Frankrig i januar 2022 et non-paper, som indeholdt forslag til en trinvis tilgang til, hvordan man kommer videre med forhandlingerne om pagten. Ved rådsmødet i marts 2022 mødte det franske formandskab bred opbakning til dets foreslåede trinvis tilgang, som indeholdt lige dele ansvar og solidaritet for hvert trin, og hvor der løbende skulle evalueres på fremskridt mhp. at sikre bred tilslutning blandt medlemsstaterne. I forbindelse med konflikten i Ukraine foreslog formandskabet desuden en revision af Eurodac mhp. fremadrettet at kunne håndtere registrering af personer meddelt midlertidig beskyttelsesstatus.

På rådsmødet under fransk formandskab i juni 2022 nåede Rådet til generel indstilling på både forslaget til revision af Eurodac-forordningen og forslaget til forordning om screening på den ydre grænse af alle tredjelandstatsborgere. Derudover tilsluttede et flertal af medlemsstater sig en politisk erklæring om en midlertidig solidaritetsmekanisme. Erklæringen indeholdt en aftale om frivillig omfordeling af ankomne på op til 10.000 personer eller alternativt at yde finansiel støtte til projekter i tredjelande eller at yde anden form for støtte til de fem middelhavslande. Danmark tilsluttede sig ikke erklæringen, da Danmark, pga retsforbeholdet, ikke vil kunne deltage i en senere EU-retlig udmøntning heraf. Dog tilkendegav Danmark, at Danmark fortsætter med at udvise solidaritet og aktivt bidrage unilateralt svarende til erklæringens solidaritetsbidrag gennem indsatser i tredjelande med henblik på at reducere migrationsstrømme mod EU's ydre grænser.

På rådsmødet for retlige og indre anliggender den 14. oktober 2022 fremlagde det tjekkiske formandskab et drøftelsesdokument som indeholdt formandskabets forslag til den videre vej frem i forhold til en solidaritets- og krisemekanisme, som er indeholdt i forslaget til forordningen om asyl- og migrationsforvaltning (AMMR) samt forslag til forordning om håndtering af krisesituationer og force majeure på migrations- og asylområdet, og som begge er omfattet af retsforbeholdet. Der var overordnet enighed om vigtigheden af den rette balance mellem solidaritet og ansvar og en fair byrdefordelingen imellem medlemsstaterne. Der var derimod ikke enighed om, hvordan denne balance findes, og hvilke elementer der indgår i en "fair share" vurdering.

3. Formål og indhold

Det tjekkiske formandskab forventes på rådsmødet den 8. december at give en opdatering på den generelle situation i Europa i forhold til asyl og migration. Det forventes desuden, at formandskabet vil forsøge at komme videre med det næste trin af forhandlingerne om pagten og særligt den videre vej frem i forhold til solidaritets- og krisemekanismen som indeholdt i forslag til

forordning om asyl og migrationsforvaltning. Det forventes derfor, at formandskabet vil fremlægge et drøftelsesdokument med konkrete forslag til, hvordan balancen mellem solidaritet og ansvar findes.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen vil ikke i sig selv have lovgivningsmæssige, statsfinansielle, samfunds- eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

8. Høring

Sagen har været forelagt Specialudvalget for asyl- og indvandringssamarbejde (SPAIS) den 17. september 2020, den 27. oktober 2020, den 13. november 2020 den 22. februar 2021, den 18. maj 2021, den 9. februar 2022, den 18. maj 2022, den 21. september 2022 og den 17. november 2022.

Dansk Flygtningehjælp (DRC) bemærker at det er positivt, at regeringen anerkender behovet for ansvarsfordeling og solidaritet mellem EU-medlemsstaterne. Dog anføres, at der bør etableres obligatorisk omfordeling af asylansøgere blandt medlemsstaterne der samtidig sikrer, at alle asylansøgere får adgang til territoriet og får ordentlige modtageforhold samt adgang til fair og effektive asylprocedurer. DRC mener ikke, at solidaritetsbidrag er effektive i form af samarbejde med tredjelande, der medfører begrænsning i antallet af asylansøgere og forøgelse af udsendelse.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at der fortsat vil være bred opbakning til en trinvis tilgang i forhandlingerne om asyl- og migrationspagten. Det forventes dog fortsat, at balancen mellem ansvar og solidaritet vil være en stor udfordring at nå til enighed om, hvorfor en solidaritetsmekanisme som indeholdt i forslag til forordning om asyl og migrationsforvaltning bliver et afgørende element, og at frontlinjestaterne ved Middelhavet fortsat vil efterspørge en klar ramme for, hvorledes de øvrige medlemsstater skal udvise solidaritet. På den anden side

forventes der at være bred enighed om betydningen af den eksterne dimension for at kunne forebygge og reducere migrationspresset på EU's ydre grænser.

Det forventes yderligere, at en række lande vil påpege problemerne med sekundær migration og det stigende antal asylansøgere, som er rejst videre fra frontlinjestaterne. Presset på indkvarterings- og asylsystemerne i disse lande forventes at påvirke de videre drøftelser om forholdet mellem solidaritet og ansvar.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter fortsat op om en trinvis tilgang til asyl- og migrationspagten og finder det vigtigt, at der hurtigt opnås enighed om den rette balance mellem solidaritet og ansvar.

Regeringen støtter generelt tvungen, men fleksibel solidaritet, herunder en fælles EU-solidaritets- og krisereaktionsmekanisme på migrationsområdet, der er fleksibel, behovsbaseret og afspejler de reelle udfordringer, som bl.a. frontlinjestater kan være konfronteret med. Regeringen anerkender, at frontlinjestater kan være udsat for et pludseligt og betydeligt migrationspres, og at der derfor kan være behov for konkrete solidaritetsbidrag indenfor rammerne af EU's institutioner og fra andre medlemsstater samt værktøjer til støtte for disse medlemsstater i en krise.

Regeringen anerkender ligeledes, at andre EU-medlemsstater er udsat for et væsentligt pres på deres indkvarterings- og asylsystemer som følge af sekundær migration, og at problemerne omkring sekundær migration bør indgå som et element i drøftelserne om en solidaritets- og krisemekanisme.

Fra regeringens side vurderes solidaritetsbidrag kun at være effektive, såfremt de fører til en reduktion i irregulære flows, der skaber migrationspres. Hovedfokus bør derfor være på solidaritetsbidrag i form af indsatser i tredjelande langs migrationsruterne, herunder særligt i nabolande til Schengenområdet, og indsatser, der styrker den ydre grænseforvaltning. Endeligt bør der være fokus på solidaritetsbidrag, der kan sikre, at udsendelse intensiveres.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen blev første gang forelagt for Europaudvalget den 1. oktober 2020 til orientering. Sagen har desuden været forelagt Europaudvalget til orientering den 12. november 2020, den 8. december 2020, den 4. marts 2021 og den 3. juni 2021. Desuden har sagen været forelagt til orientering den 24. februar 2022, den 3. juni 2022 og den 7. oktober 2022.